

В едно от писмата си до Г. М. Кржижановски Ленин писа за необходимостта да се изучава изпълнението на народностопанските планове въз основа на „... взаимна проверка и използване на различни методи за анализ, сводка и проч.“ (съч. т. 35, стр. 407).

Когато анализира действителността, или изучава един или друг въпрос, В. И. Ленин винаги използва разнообразни статистически данни, за да даде най-пълна и обективна характеристика. Статистиката в трудовете на Ленин е система от взаимно свързани и взаимно допълнящи се статистически показатели.

Въпросът за сводката на статистическите данни, отбелязва Ленин, съвсем не е тясно специален и технически въпрос, както изглежда на пръв поглед. Статистиката трябва да дава осмислени резултати в политико-икономическо отношение, които характеризират съществуващите социално-икономически отношения, видове и форми на стопанства, резултати, които отразяват разнообразието на действителността и новите процеси и явления, които възникват в нея.

Използването на научно обосновани групировки според Ленин е най-важното условие за получаването на такива резултати. Изучаването на социално-икономическия живот, казва Ленин, е невъзможно без групировки, без рационално съставени групи и комбинирани таблици.

В. И. Ленин е използвал метода на групировките при изучаването на много широк кръг от въпроси. Като използва научния метод на групировките Ленин е изучавал класовото разслоение на селяните в условията на капитализма, нарастването на концентрацията на производството, развитието на световното стопанство на капитализма, нарастването на работническото движение.

Ленин е отдавал голямо значение на използването на групировките от съветската статистика. В писмото си до редакцията на вестник „Икономически живот“ той подчертава, че публикуваният статистически материал във вестника трябва да служи „като анализ“ за обясняване причините на неуспеха, за изтъкване на едни или други успяващи или дори изпреварващи останалите предприятия и т. н.“ (съч. т. 33, стр. 18).

Голямото научно и практическо значение на групировките в условията на съвременното^о планово стопанство се проявява особено ярко и в използването им за издирване и анализ на резервите за нарастването на производството в различните отрасли на народното стопанство. Става ли дума за ефективността от внедряването на ново или модернизация на действащото оборудване, за ефективността на новите агротехнически методи в земеделието, за преимуществата на специализацията на производството в промишлеността или за новите форми на организация и заплащане на труда в колхозите винаги възниква необходимост от сравняване на резултатите от стопанската дейност при новите и старите условия, сравнение на базата на съответната групировка.

Именно във връзка с използването на групировките В. И. Ленин формулира най-важното условие, което разкрива най-важната черта на марксистката методология на статистиката. Разумно, осмислено организираната статистика, казва Ленин, трябва с „умение да видоизменя постановката на въпроса и методите на изследване съобразно с различията на формата на процеса“ (съч. т. 22, стр. 51).

Ленин беше винаги решителен противник на изостаналостта и на шаблонното повтаряне на едни и същи начини на статистическо изследване без да се взема под внимание същността и особеностите на изучава-